

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KOZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adóznak vissza.	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt. István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 k. Nyitlatter soronként 50 kr. Többszöri hirdetéreknél engedmény
--	--	---	---	--

A reformok és a néppárt szervezkedése.

(p.) Minél inkább bele megy a liberális kormány a »reformok« végrehajtásába, annál jobban átlátja a nép a reformok káros voltát s annál inkább vonzódik a néppárt felé. Mihelyt valakinek bővebb alkalma volt a »reformok« végrehajtásával közelebb érintkezésbe jönni, máris jól lakott azokkal. Nyílt titok, hogy a jegyzők, kik a reformok végrehajtásával leginkább vannak megbizva, alig egyheti funkciójuk után már jól laktak a reformokkal és mindent követnek el, hogy minél előbb szabaduljanak az új nyűgtől. És ez igen természetes. Mert még a leglelküsemretesebb jegyzők sem képesek a reformokat úgy végrehajtani, mint a hogyan azt a zsidó-liberális kormány óhajtja. Vajjon mit mondana a kormány, ha a jegyzői kar csak azért, hogy a reformokon valami blamázs ne essék, hajszál végrehajtaná a székérszámra gyártott sok törvénytelen miniszteri rendeletet és a közigazgatás legfontosabb ágait elhanyagolná? Pedig el fogja hanyagolni legjobb akarata dacára. Így aztán nem marad más hátra, mint a reformok végrehajtását a jegyzői kartól elvenni és másokra rábízni. De hát kit bizzanak meg? Kisebb és nagyobb városokban mindig akad tanult ember, a ki jó fizetésért szívesen felcsap liberális végrehajtnak, de kisebb községekben nehéz alkalmas embereket találni, ha csak az élelmes zsidó regálebérlők és szatócsok nem vállalkoznak erre is, a kik úgy is feltétlen támogatói a liberális reformoknak.

Igen ám, csak hogy ha a jegyzői kart felmentik a reformok végrehajtása alól, nem lesz senki olyan bolond, hogy 60 frtos hivatalt vállaljon. Az anyakönyvvezetők legcsekélyebb fizetése legalább is 600 frt kell, hogy legyen és így ha igaz az, hogy a reformok végrehajtása most csak 800.000 frtba kerül, lévén a mostani anyakönyvvezetők csak 60–70 frttal díjazva, ha fizetésüket 600 frtra

emelik fel, az egész liberális reform nem kevesebb, mint 8 millióba fog kerülni.

Csáky Albin gróf, a híres kulturtráger, midőn a szegény falusi tanítók fizetését 300 frtról 400 frtra akarták felemelni, a mi az évi budget-ben csak 600.000 frt többletet okozott volna — megtagadta a tanítók ezen igazán jogos kívánságát, azt mondván, hogy az államháztartás ezt el nem bírja. Hát a 8 milliós kiadást a felesleges és haszontalan reformokra fogja elbírni?

De ha a reformok nem kellene a jegyzői karnak, annál kevésbé kellene a népnek. Eltekintve attól, hogy sértik a nép vallási meggyőződését, a nép azonfelül haszontalan zaklatásnak, lótas-futásnak van miattuk kitéve. A reformok még Budapestben sem váltak be. A budapesti anyakönyvvezetőhivatalban tömérdek azok száma, akik 6–7 órán át is várnak, a mig sorra kerülnek és a felek aztán is sokszor elutasítatnak azon megjegyzéssel, hogy a bemutatott okmányok alapján a bejegyzés nem történhetik meg. Hej be kívánnám, hogy Wekerle, Csáky és a többi liberális főkorifeusok hallanák meg azt a sok káromkodást és szitkolódást, a melyektől ilyenkor viszhanganak az anyakönyvi hivatalok!

És ha a reformok ilyen fogadtatásban részesülnek Budapestben, a hol az ember a zsidó lapok után itélve azt gondolná, hogy ott a nép él-hal a reformokért, vajjon minő fogadtatásban részesülnek a vidéken, különösen az alföldi pusztákon, tanyákon és a felvidéki per montes et valles lakó népnél?

E sorok írójának már eddig is van tudomása számos esetről, a hol az illető fél a jegyzőtől elutasítatván a hiányzó okmányok miatt, az anyakönyvvezetőnél többé nem is jelentkezett. És aztán minő amabilis népszerűség az a jegyzői kar! Ha még szépen bánnának a felekkel, ha szeretettel utba igazítanák őket, miként ezt a plebánosok eddig tették, még lehetne remény, hogy a nép a reformokkal előbb-utóbb megbarátkoznék, de magok a jegyző urak ráunván már a

liberális dicsőségre, türelmetlen, gorbaskodó viselkedésükkel még inkább megutáltatják a néppel a reformokat, ugylátszik azért, hogy minél előbb szabaduljanak a reformok végrehajtásától.

Nekünk, a kik kezdettől fogva rámutattunk a reformok káros voltára és óva intettük a zsidó-liberálisokat, hogy az országot ne tegyék ki veszélyes megrázkódtatásoknak, nekünk nem állhat érdekünkben, hogy az a kudarc, a melyet a reformokkal már eddig is valloztak, nyilvánosságra ne jöjjön. Kérve kérjük elvtársainkat, hogy a reformok végrehajtását abszolúte semmivel se könnyítsék meg és a mit csak ellenük tudnak, hozzák nyilvánosságra, nem kárörömből hanem, hogy az ország közvéleménye minél előbb győződjék meg róla, hogy a reformok mennyire nem váltak be a gyakorlati életben.

És minél nagyobb lesz a fiaskó a reformok végrehajtásánál, annál biztosabb lesz a néppárt jövője. Minden adotti alkalommal mutassuk meg a népnek, hogy mennyire károsak a reformok és ezt megtehetjük a nélkül, hogy ezért bennünket a törvényöllenl izgatással vádolnának. Mert ha a Tarnóczy ügynökének, Kossuth Ferencnek és az eszlári Eötvösnek folyton szabad izgatniok a kiegyezés ellen, a mely a magyar alkotmány egyik sarkalatos törvénye, ki tilthatna el bennünket attól, hogy a reformok revízióját, eltörlését sürgessük és követeljük?

Valóban sohse lesz jobb alkalomunk a zsidóuralomnak megtörésére és a keresztény elvek diadalra juttatására mint most, midőn az egy heti praktika után már Csáky is tisztában van azzal, hogy a reformokat tiszteségesen végrehajtani teljes lehetetlenség. Ha ezt az alkalmat ki nem zsákmányoljuk és politikailag a néppártban nem szervezkedünk, úgy Magyarország keresztény jellegéről beláthatatlan időkre szó sem lehet.

A reformok végrehajthatatlanságát tehát fel kell használnunk a néppárti szervezkedésre.

Hazánkban eddig a politikai szervezkedésről igazán furcsa fogal-

maik voltak az embereknek. Választás előtt vagy három héttel a jelölt bejárta a kerületet és holt részegre itatta le a választókat. A választók nem arra néztek, hogy mi a programja az illető jelöltnak, hanem arra, hogy ki fizeti jobban a voksokat és ráadásul ki ad többet inni és enni? Ez volt az u. n. szervezkedés az eddigi pártoknál és ennek eredménye az volt, hogy az emberekben az alkotmányos érzéket nemcsak, hogy nem növelte, hanem még a meglévő is kiölte belőlük.

Isten óvjon bennünket ilyen szervezkedéstől. Nekünk a szó szoros értelmében szervezkedünk kell, azaz jóval a választások előtt a választókat csoportokba kell kötnünk, mert ha ezt nem tesszük, úgy el lehetünk rá készülve, hogy újabb Tarnóczyak jelöltjeink megválasztását minden képzeltető és nem képzeltető módon megakadályozzák.

De a szervezkedés nem csekély munka és ettől sokan irtóznak. Ismerek sok egyházi férfit, a kik az összejöveteleknél, a koronákon, szószekeken lapokban szidják, ütök, verik a zsidó-liberális kormányt s folyton azt hangoztatják, hogy »sorakozzunk« és mégis ezen sorakozás, szervezkedés kedvéért nem tesznek abszolúte semmit. Olyan egyházi urakat is ismerek, a kik az asztalnál iszonyatos kirohanásokat intéztek a zsidó liberális kormány ellen s midőn egy alkalommal az egyik jelen volt fiatal társuk, a ki a legcsendesebben viselte magát az asztalnál, a sok expektoráció után azt a kérdést intézte a jelen voltakhoz, hogy vajjon hány példányt osztottak ki hiveik között a »Mit akar a néppárt« c. füzetből? Unisono azt

felelték, hogy egyetlen-egyet sem. »Kevesebbet kell beszélni és többet tanulni! — mondá arra az imént említett fiatal pap. — Ez legyen a jelszó. Én sem a szószekeken, sem társaságban nem szidom a kormányt, és mégis nagyobb pusztítást okozok a kormány-pártban, mint önök szóarádataikkal. Midőn a néppárt végrehajtó-bizottsága aug. hó 16-án szétküldötte a néppárti nyomtatványokat, nyomban 350 példányt rendeltem választó hiveim számára és kiosztottam köztük a füzeteket. Egy hónap mulva összehívtam hiveimet és azon kérdésemre, vajjon átolvasták-e a füzetet s ha igen, mi a véleményük? Nem győzték eléggé dicsérni a kis füzetet és kijelentették, hogy ők ezentúl csak olyan követre szavaznak, aki magáénak vallja a néppárt tanait. »És hajlandók volnának ezt becsületes nevéiket aláírásával is megerősíteni?« »Ha kívánja tisztelendő ur, akár esküvel is.« »Nohát akkor itt van az aláírás iv, írja alá aki akarja, hogy t. i. a néppártra adja szava: rta.« És ime egytől-egyig aláírták a néppárt programját. Aztán tiszteket választottak egymás között, a kiknek gondjuk lesz a derék csapatot összetartani. S ma mondhatom, hogy hiveim a néppártért annyira élnek-halnak, hogy nincsen Bánffy bárónak annyi pénze, mely őket el-tántoritani képes volna. *Ime így sorakozzunk, így szervezhedjünk* és eztán meg is lesz a kívánt eredmény!»

Az is hiába való beszéd, hogy itt meg amott a néppártért semmit se lehet tenni ilyen meg amolyan képzelt akadályok miatt. És ha az illetők a sok nógatas után mégis belementek a munkába, meggyőződtek róla; hogy akadály nem is volt. A néppártot

mindenütt lehet szervezni, csak egy kis akarat kell hozzá. És ott is kell szervezni a néppártot, ahol az adott viszonyok között a néppárt kisebb-ségben van. Mert ha szervezve van, a két jelölt között az egész néppárti csoport ahhoz csatlakozik, a ki a revíziót elfogadja. *A sorakozás alapja azonban a programmnak a néppel való megismertetése.* Azért minél nagyobb mérvben terjesztjük a »Mit akar a néppárt« című röpi-ratot és ha ezzel az egész országot sikerült elarasztanunk akkor igazán elmondhatjuk, hogy a jövő a néppárté.

Megvan a Kaiserparagraph!

A közös hadügyminiszter fényesen igazolta a Kaiserparagraphról néhány nappal ezeltől közölt hírlinket. A hadsereg rendeleti közlönyében ugyanis megjelent egy szeptember 30-án kelt közös hadügyminiszteri rendelet, a mely a katonáknak a magyar területen (Horvát- és Szlavonországot kivéve) kötéendő házasságait szabályozza. A rendelet szerint a katonai lelkészek nem áldhatják meg a házasságot, ha a felek nem igazolják a megelőző polgári kötést. Nevezetesen a rendelet 5. pontja, a mely szövezerint így hangzik:

„Az 1894. XXXI. tc. 149. §-a szerint a házasságkötésre vonatkozó vallási köteletség, tehát az utólagos egyházi esküvő kötelessége is érintetlen marad. E szerint a hadsereghez és hadi tengorészethez tartozó tényleges állományú tisztek és katonai hivatalnokok, a kik Magyarországon házasságra lépnek, kötelesek a császári és királyi hadseregnek a házasságra vonatkozó szabályait teljesíteni.“

A hadügyminiszter e rendeletéből tehát az következik, hogy katonatisztekre és katonai hivatalnokokra nézve Magyarországon *kötelező polgári és kötelező egyházi*

TÁRCA.

Toborzás.

Álljon talpra, a ki érzi, hogy erében Krisztus vére,
Hadd tiporjunk az ellenség hitáruló gaz fejére!
Vért és szívet az oltárra vértanukhoz a mint illik,
Csak előre törhetetlen, hogyha kell egész a sűrű.

Lökjék föltre a tunyákat, hadd vesszenek nyomorulttan,
Féltérjék, a mit szerének vértünk árán még a muliban;
Kéteser év drága kincsét az ebeknek dobják ime,
S jó anyáknak szíve vérzik, olyan bágyadt, halvány színe.

Hol a zászló, a szent város keresztfájú lobogója,
Hogy varázsa a gyengéket a bukástól mind megóvja!
Hol a vezér, hol a szózat, a mely hina riadóra,
Talpra hát, a kiből hit van, itt a vészt, itt az óra!

Fel esutára keresztények, Krisztus lesz a mi vezérünk,
Élve-halva, föl nem adva küzdelmünket célhoz érünk!
Az a szikla, az a kőszikla, melyen a mi várunk épült,
Támadja bár ezer pokol, ki nem mozdul és helyéből!

Elltapodja majd az Urnak szent haragja ellémünket!
Megrákodik a vén föld is, ha bosszúja sújtóá bűniet.
A pokolnak halótája lesz a bukók gyászanója,
Míg a gyászú szent ügyét az Ur kegyével koronázza.

Virág Ferenc.

Két sor egy régényből.

Írta: KINC S ISTVÁN.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcája. —

Manó tudja, hogyan van, némelyik ember olyan könnyen szerez feleséget! Alighogy az utcán belebotlik az első fehérnépbe, már köszönt is; ha köszönti, beszél vele, a beszéd végén már karofogva sétálnak s a világ azt tudja rólok, hogy jegyesek.

Puresán csinálják biz, annyi bizonyos. Csak Csajági Dezső nem tudta így csinálni.

Annymira vitte már a dolgot, hogy állásra tett szert. Az állásból két perszonára is teltet volna és Dezső gyehonna szándékkal kereste azt a másodikat.

Mit mondok, kereste? hiszen már meg is találta. Szende Józsa volt a szíve választotta. Csak azt kellett volna neki mondania, hogy hát izé... Józsa... no, jösz-e? mert én vinnék. Hanem hát Csajági nyelve annál az izénél rendesen megakadt. A hányszor belekezdett, mindannyiszor benn-törtött a bicskaja.

Mások bibást embernek mondták volna, hanem azt ő tudta, hogy nem bibást. Mert tessék csak kissé jobban megfontolni a dolgot, nem is olyan gyerekjáték valakivel komolyan kikezdeni. Eltréfálni, ellehet kisasszonnyal, nem kisasszonnyal, azt is elmondhatjuk nekik, hogy szeretjük, mert olyan vászoncseléd még nem termétt a világon, ki azt szívesen ne hallgatná. Csakhogy fekete frakkban, hosszúra nyult ábrázattal, hónunk alatt kalapunkat szorongatva, elmondani, hogy no... kisasszony én szeretem, ez kicsit keserves.

Utána bizonyosan pauza következik. Az a pauza még olyan kínos valami, mint a purgatoriumbéli tortúra. Az emberfia azt se tudja, mit csináljon az alatt, mosolyogjon-e? vagy ábrándosan nézzen? Mert

hogy zavarba jön utána, az olyan bizonyos, minthogy Toldy Miklós az olaszt földhöz verte.

És Csajági Dezső ezt ki nem vállotta volna. Pedig hát az a Szende Józsa olyan szíves, olyan jó volt hozzá mindig, mint a harapás kenyér. Tudta bizonyosan, hogy igent mondott volna. Csak ő nem tudta a kérdést föltenni.

S az idő mult. A föld harmincszor is megfordult a tengelye körül, ez pedig annyit tesz, hogy egy hónap elvált az esztendőből, s Dezső bár mindennap gyönyörködött Józsa szép színté szímeiben, mégse tudott annyira vetemedni, hogy csak egy fia-vallomást is megesszen. Hiába tudták, hogy komoly a szándéka. Hiába beszéltek róla, hogy akar valamit — szóval csak sehogy se tudott akarni.

Kétségbeesett volna, ha nem terem véletlen egy okos idea a fejében.

Egy könyve volt otthon: história van benne megírva. Valami francia ember komponálta, mert csak azok szoktak olyan Hübele Bulázsmódra eljárni, a miként hogy az a história kezdődik:

„Arthur odaborult Adrienne lábaihoz, s azt mondta neki:

— Szeretlek, Józsa-e vélem a oltárhoz?“

Fenemód csinálja, az igaz. Csajági Dezsőnek sem ártana, ha kis virtust tanulna tőle.

És tanult.

Józsa éppen fürdőre indult a mamájával. Dezső elkíserte őket a vasútra s még mielőtt az ő jövőnd-beliétől elbucszott volna, olyan valamit sugott a fülébe, mitől fölig pirult.

— Józsa kisasszony — sugta neki — nemsokára küldök egy könyvet. Annak a két első sora egy kérdés s ha azt olvassa, gondolja, hogy azt a kérdést én intézem magához.

— No, és aztán? — kérdezte jókedvvel.

házaság: egyidejűleg áll fenn, miután a házaságra vonatkozólag fennálló katonai szabályok szerint: az egyházi esküvő is kötelező.

Ez nem egyéb — jegyzi meg helyesen a B. H. — mint a porosz „Kaiserparagraf”, de azzal a különbséggel, hogy ez az intézkedés Németországban törvénybe van iktatva, míg minálunk csak rendeletben van kimondva. **A közös hadügyminiszter ezen rendeletere**, magas helyről vett értesülésünk szerint, **egyenesen a király iniciatívájára vezethető vissza és legközelebb a honvédelmi miniszter hasonló intézkedéssel fogja kiegészíteni 1895. évi 5361. sz. rendeletét** a mely tudvalevőleg teljesen az 1895: XXXI. te. értelmében intézkedik.

Kormány- és egyáltalában zsidó-liberális körökben a közös hadügyminiszter rendelete, könnyen érthetően, nagy feltűnést, sőt visszatetszést vált, a N. Fr. Pr. pláne már azzal az arrogáns kijelentéssel kíséri a hadügyminiszter rendeletét, hogy „Magyarországon (értsd: a zsidó-liberális táborban) ezért kétségek nélkül **magyarazatot** fogunk kívánni.” A zsidó lap — s ez jellemző az egyházpolitika tulajdonképeni célját — szörnyen bosszankodik azon, hogy a tisztek ezentul is kötelesek házasságaikat egyháziilag megaldatni.

No de, a mennyire mi Krieghammert ismerjük, az nem hátrál meg Bánffy elől olyan hamar, mint Kálnoky.

Néppárti szervezkedések mindentelől.

— Saját tudósítóinktól. —

Az általános lelkesedés szent tüze, a mely az ország keresztény honpolgárait a néppárt dicső zászlaja alatt csoportosítja, már a Sáros megyében is örven-

— No és aztán feleljen énnekem arra a kérdésre levelben. Megteszi?

— Ha úgy kívánja — kacagott az a leány még mindegyre.

— Felel rá határozottan?

— Felelek rá határozottan.

Elváltak. Dezsőnek egészen megért a jókedve. Soha olyan vigán nem látta senki, fűtőrésztet hazafelé, akár csak kottából szedte volna.

Othton elővette azt a könyvet. A kérdéses két sors vastagon aláhuzta vörös plajbázzsal. Becsomagolta, ráírta a címet és mártárat ragasztott a külsejére. Így ni. Most hát megvolna minden. Két hétig még had fekdűdjék, azután már elküldheti utána. Mégis csak szellemes gyerek! Soha ilyet! Ennél zsenialisabb szerelmi vallomást még senki ki nem fundált, mióta a világ, világ lett.

Két hét múlva elment a könyv táras után.

Dezső dobogó szívvél várta a választ. Annak meg kell jönnie, az meg fog jönni. Hiszen ő mondta, hogy felel rá: felel határozottan.

Senki olyan nehezen nem várta a postát még, mint Csajági Dezső. Olyan keservesen mult el a reggel, míg csak a toronyóra a nyolcot el nem verte. Akkor szoktak a levélhordók megindulni a szélrőzsa minden irányában.

S a levélhordó jött, mindennap hozott újságot, hozott levelet; hozott mindent, csak Józsa válaszát nem hozta. Pedig milyen nehezen, milyen türelmetlenül várta: Hej! ha tudná azt az a Józsa, de sietne a válaszával.

Hanem az semmit, de: épen: semmit: sem sietett ye.

Mult egyik nap a másik után; egyik hónap a másikat kergette: megjött az ósz s még mindig semmi hír.

— Mi történt? Isén a megmondhatója. Talán hűtelen lett a Józsa? Hűtelen az ő Józsa? —

detes módon kezd mindinkább terjedni. A zászló már ott is ki van bontva. Csatlakoznak hozzá nemcsak róm. katolikusok, hanem gör. katolikusok, sőt protestánsok is. Itt is megváltót várnak az emberek, a mely kiszabadítsa őket a gyászos zsidó uralomból.

A néppárthoz való tömeges csatlakozást legutóbb a bécsi választások eredménye is idézte elő. Mióta Bécsben a keresztény szocialisták győztek, az emberek legnagyobb része gondolkodni kezd: Si potuerunt hi et hae, quare non tu, Augustine?

Tolna-Tamási, Rőzsahegy, Szombat-hely, Veszprém, Tata után a legutóbbi napokban Mosonban, Visnyovén, Sárosban szervezkedik a néppárt s ezen gyűléseket gyors egymásutánban fogják követni: Vasvár, Sasvár, Győr, Pécs, Kassa, Zala-Egerszeg, a Bácska és az egész délvidék stb. Ma három szervező gyűlésről számolhatunk be: a mosoniról, a sárosmegyeiről és a visnyoveiről. A legnevezetesebb ezek közt a mosoni, nemcsak azért, mert ott a néppárt vezérei is megjelentek és gyújtó beszédekkel határtalan lelkesedésre ragadták a megjelent polgárokat és nemcsak azért, mert a mosoni néppárt az első, a mely miniszterileg jóváhagyott alapszabályok alapján szervezkedett, hanem főleg azért, mert Mosonmegye az ország legintelligensebb megyéje. Hogy a néppárt ezt a megyét teljesen elhódította a kormányparttól, az nyert csata számba megy.

Tudósításaink a szervezkedő gyűlésekről ezek:

A mosonyi gyűlés.

A lakosság és területre nézve kicsiny, de értelmiség dolgában a 63 megye élén álló Mosonmegye volt az első, a melyben

Dezső szívét bérbevette a bűbánát. Nem volt már a régi ember. Olyan melancholia volt rajta erőt, hogy a pusztá tekintetével is megtudta volna szökteni az embereket. De nem tette. Kerülte őket.

No de végre megjött a válasz.

Ugy hangzott az, mivel Dezső az ígértét meg nem tartotta s nem küldte el neki a könyvet, azért határozottan válaszolt a föl nem tett kérdésre: Ő jegyet váltott Jisak Aladarral.

Dezső kezéből kiesett a levél. Meg volt semmissive. Homlokán cseppek ütköz, szive csaknem megrepedt.

Egy székre rogyott.

Hanem pillanattal múlva fölugrott. Futtat a postára a lélekzakadva rontott be. Majd kérdőre vonja ő azokat a gazokat, mit csináltak az ő küldeményével?

A postán egy kisasszony fogadta.

Könyv volt a kezében s annak az első kót sora vörös plajbázzsal aláhuzva. Éppen azt olvasta el.

Dezsőnek csak ez kellett. Mint egy bivaly, melynek vörös posztót mutatnak, dühösen rontott a kisasszonyra. Kikapta kezéből a könyvet s elordította magát:

— Honnan vette ezt a könyvet?

— Jóformán föladhatta valaki — magyarázta ki magát az, csudálkozva Dezső lelkiállapota fölött — de a cimazalg leszakadván, nem tudtunk kézbesíteni, illetve elküldeni. Most magam akarom előlvasni. Az eleje igen cinos. Apropos, Csajági ur, tudna-e így tenni egy nő előtt, tesszem pl.: Józsa előtt?

Mintha porcio malicio beszélt volna belőle.

S ez a kérdés Csajági Dezsőt egészen lefordította. Sarkon fordult s kirontott az ajtón. Hangosan morfondirozott. A kik elmentek mellette, csak azt hallották:

— Hej! ha én is úgy tettem volna!

a néppárt hívei alapszabályokkal ellátott kört alakítottak, hogy így határozottan küzdhessenek az igaz ügyért. E néppárti kör megalakításának érdeme Batthyány József gróf, Köpecsény fonkolt lelkü földesuráé, a ki még a tavasszal néhány lelkes férfiú felszólítására a legnagyobb készséggel állott az üdvös mozgalom élére. Támogatva a megye papsága és polgárságának óriási zöme által ő létesítette a mosonmegyei néppárti kört, melynek végleges megalakulása esütörtökön, e hó 10-én volt Mosonban.

A megalakuló gyűlés elejétől végig imponásan folyt le. A megye független és vallásos polgárai tömegesen jelentek meg és a gyűlés fényét és hűdörjét még emelte az, hogy ott voltak a vezérek is: Zichy Nándor és Esterházy Miklós Mór grófok.

Maga Mosony városa ünnepi díszben fogadta a szélrőzsa minden irányából oda gyűlt polgárokat. Számos ház fői volt lobogózza, a gyűlés színhelye pedig, a „Fehér-ló” szálloda tágas udvara zöld galyakkal és nemzetiszínű zászlókkal gyönyörűen volt feldíszítve.

A gyűlés elnöke, Batthyány József gróf 1/2 10 órakor érkezett Köpecsényből a városba, melynek határán k. b. 40—50 tagból álló küldöttség fogadta. Sohár Sándor mosonyi plebános néhány lelkes szóval üdvözölte a nemes gróft, Isten bőséges áldását esdve a gróf által istápoltt nemes és igaz ügyre. Batthyány gróf röviden köszönetet mondott a szíves fogadtatásért és a néppárt éltetésével fejezte be szavait. Azután hosszú kocsisorban a „Fehér-ló” szállóba hajtatott a menet, a hol ezernyi tömeg rivalgó éljenzéssel fogadta a gróft. Batthyány grófnét, a ki férjével együtt jött el a gyűlésre, a szálloda kapujában 12 fehér ruhás leány élén a kis Töbel Julis néhány talpra esett szóval üdvözölte, díszes csokrot nyújtván át neki.

Ezután Batthyány gróf Zichy Nándor és Esterházy Miklós Mór grófokhoz fordult lelkes szavakkal ünnepelelven bennök a néppárt vezéreit Zichy Nándor gróf rövid köszönő válasza akkora lelkesedést kellett, hogy a nép vállaira emelte őt és Esterházy Miklós Mór gróft is.

E közben egyre gyűltek össze a polgárok és mikor Batthyány gróf fél 11 órakor az udvaron megnyitotta a gyűlést, 2000-nél több polgár volt együtt. A megye minden egyes községe volt ott képviselve s különösen kiemelendő, hogy a megye 60 plebánosa közül csak 3—4 maradt el, azok is csak azért, mert betegség vagy agg koruk nem engedte meg a hosszú kocsitút. De a szomszédos megyékből, Pozsonyból, Győről, Sopronból, Veszprémből és Vashól is sokan voltak ott. A már említettek kivül ott voltak még az elnöki emelvényen dr. Major Ferenc székesfejevári tiszti főorvos, Szabó es. és kir. kamarás (Győr), Schlegel, Kutrovác és Mladonický győri kanonokok, Póda Endre soproni apát-plebános, Bobleter Ignác moson-szolnoki plebános, dr. Haydin Károly fővárosi ügyvéd, Molnár János komáromi apát-plebános, a néppárt központi irodájának igazgatója, dr. Giesswein Sándor győri püspöki titkár, Braun Adolf moson-szent-jános apát stb. A hatóságot Kóós Sándor m.-óvári főtisztigabiró képviselte.

Batthyány József gróf fél 11 órakor rövid, de nagy lelkesedést keltő beszéddel nyitotta meg a gyűlést, kifejtve, hogy a hozzá intézett felszólításokra mily örömmel vett részt azon párt szervezkedésben, a melynek arükségét Mosonmegye vallás- és nyelvkülönbség nélkül már régen érezte. Polgári köteletségének tehát házjának és nemzetének szolgálatainak imán, több értekezlet s a tett megfigyelések arról győztek

meg, hogy a legújabb törvényhozási alkotások által a népen ejtett sérelmek orvoslása végett csakugyan hozzá kell járulnunk azon párthoz, a mely célul tűzte ki magának törvényes és alkotmányos uton a nemzet veszélyeztetett ideális és anyagi érdekeit függetlenül, menten minden utógondolatától képviselni. E célból elhatározták, hogy a kormány által jóváhagyott alapszabályok alapján a nyilvánosság elé mint politikai párt lépnek. Mint a megyei párt ideiglenes elnöke hívta össze a polgártársait a mai gyűlésre, hogy véglegesen megalakítsák a „*Mosonmegyei néppárt körét*”. Szívből üdvözlö a hívó szavára megjelent polgártársait és Bejezy Károly szentpéteri plébánost kérve fel jegyzőül, megnyitja a gyűlést e lelkes felkiáltással:

Eljen a néppárt, eljen a haza!

A zajos éljenzés elhangzása után **B o b l e r** Ignác plébános, a kitűnő kath. publicista ötnegyed óráig tartó német s közben magyar beszédében remekül, népszerűen és nagy hatással fejtegette a néppárt szükségességét és programját. A néppárt vallás- és nemzetiség különbsége nélkül fogadja magába a hazafias polgárokat. Egyesíti magában a régi pártok előnyeit, de nem osztozik azok hibáiban. A mai álliberalizmus kivitte, hogy a nép idegenül áll szemben a parlamenttel, a parlament pedig a helyett hogy dolgoznék, csak veszekszik. Az álliberalizmus lábál tiporja a nemzeti eszméket és idegen eszméket hozott be. Nyomorba döntötte a népet, egymás ellen uszította a vallásfelekezeteket. A zurányi választástól Csáktornyára, innen pedig Nyírára vezetott, ezután pedig következik a nemzeti tönk. Az álliberalizmus odáig vite, hogy vot a gazda, arat a finánc, csépel az uszoras. Eszközei a szurony, golyó, zsandár, államügyész.

Ezen álliberalizmus által teremtetett bajok ellen száll sikra a néppárt, melynek létesítését az egyházpolitika nem teremtette, csak elősegítette. A néppárt politikai és nemzeti párt és azt akarja, hogy Magyarország a magyar polgároké legyen, hogy nemzeti hitbizomány legyen, nem pedig nyulbőr. Azután sorra vette a néppárt programja ellen emelt gyanúsításokat és egytől-egyig fényes dialóktával megcáfolta. Végül pedig elfogadásra ajánlotta a határozati javaslatot, mely szerint a gyűlés csatlakozik a néppárthoz és kimondja ennek megalakítását a megyében.

Dörgő, szűnni nem akaró éljenzés követte a remek beszédét, mire

H a y d i n Károly rövid, de általános tetszéssel fogadott beszédében a választási visszaélésekről szolt és kintartásra buzdította a népet, hogy a kormány erőszakoskodásával szemben is győzelemre vigye az igaz ügyet.

Beszéde közben megkondult a déli harangszó, mire az ezernyi közönség levett kalappal végezte el déli imádságát.

Ezután **R a k o v s z k y** István es. és kir. kamarás német nyelven a revízió szükségességét fejtegette. A törvényeket tisztelni kell, de azon is kell lennünk, hogy a sérelmes egyházpolitikai törvényeket alkotmányos uton eltöröljük.

A nép lelkes éljenzéssel jutalmazta meg a szilárd meggyőződés nemes hovável előadott beszédét, mire zuhogó eső közepette (melynek a gazdák módfelett megörültek) megtörtént a mosonmegyei néppárti kör megalakulása.

B a t h y á n y József gróf néhány lelkes szava után a tisztikart közfelkiáltással így alakították meg:

Elnök: **B a t h y á n y** József gróf, társelnök: **B r a u n** Adolf, alelnök: **K u s t r i c h** György, pénztárnok: **K o z l i k** János, jegyzők: **B e j e z y** Károly, **D i m a y** Mór, dr. **H a h n e n k a m p** Sándor, dr. **K ó h a l m i** Mihály. Ezt a tisztikart működésében a megye összes községeiből választott 84 tagu választmány támogatja.

Most következett a gyűlés fénypontja:

Zichy Nándor gróf beszéde:

A néppárt vezére lelkes ovációk közepette felváltva magyar es német nyelven körülbelül ezeket mondta azon nagy fészterben, a mely alá a gyűlés az eső elől vonult:

A mai gyűlés lefolyása valóban megalakító, nemcsak, mert a népet alakítottuk meg itt a pártot s azért, a mi a nép legbecesebb kincse: a mi hitünkért (zajos helyeslés), hanem mindenekelőtt azért, mert a déli harangszókor láttam a nép valóban keresztény érzületét s mert mélyen éreztem, mily valóban alázatos megadással emeltük fel gondolatainkat Urunk-Teremtőnkhez, a ki a mi sziveinkbe oltotta a szeretetet, a hűséget és a kötelességet. (Élénk tetszés.) A mi pártunk nem békétlenkedő, nem az államot tönkre tevő, hanem csak is fentartó, megszabadító párt. (Zajos helyeslés.) És Isten áldása nyomor követte az alázatosság és imádás aktusát: Beállott a már hónapok óta várva várt eső (T. szés.) Azonban, barátaim, Isten után, hitünk és egyházunk után sikra kell szállanunk hazánkért és fennállásáért, az alkotmányért! (Szűnni nem akaró tüntető taps.) És hogy ezt tehessük, magasabbra kell emelnünk az apostoli királyságot. Eljen az apostoli uralkodó háza! Eljen a mi királyunk! (Dörgő éljen!)

És meghatottan emlékezem meg a mosoni templom kegyuráról, a fenséges főheregegről, a ki annyi áldást terjesztett e vidékre és családjáról, melynek vallásosságát ismerjük és a melyről tudjuk, mily mélyen gyökerezett meg szívében a keresztény hit. (Zajos tetszés.) Kívánom, hogy mennél több olyan hazafia legyen ezen megyének, mint a milyen a mosonmegyei néppárt elnöke, a ki, adja Isten, még sokáig álljon e párt élén! (Zajos éljenzés.)

A többire pedig egyetértés és egység uralkodjék közöttünk és mindig többre bocsuljunk a szellemet, a hitet, mint az anyagot. (Élénk tetszés.) Még többet is mondhatnék nektek, de ezt nem engedik meg sem az idő, sem a körülmények (Halljuk! Halljuk!) s így tehát csak röviden akarom megjegyezni, hogy igaz, miszerint az urbériség megszüntetését az új kor és az új emberi találmányok okozták. De most itt az ideje felismerni, hogy nem volt elegendő megszüntetni az urbériséget, hanem, hogy arról is kell gondoskodnunk, hogy az a föld, a melyet apáink műveltek, gyermekeinkre is szálljon és az övék legyen! (Hosszantartó zajos éljenzés.) Ezt jóvátenni és biztosítani egyik feladata a néppártnak. Másik feladata pedig mindenki számára megvédeni a szabad alkotmányt, a választások tisztaságát, a választó-jog igazságos adományozását, hogy a nemzet képviselete ne üres szó legyen többé, hanem valóban és igazán a nemzet, a nép érdekeit képviselje. (Zajos tetszés.)

A nemzet képviselete kell, hogy megismerje és tettel is bizonyítsa, hogy Magyarország csak a mezőgazdaság felvirágztatása által lehet nagygyá (Tüntető helyeslés.) A nagyipar kiviheti ugyan produktumait és ezekkel együtt eladhatja ugyan a nemzet szabadságát és jövőjét, de a mezőgazdaságra nézve ez nem mindegy. A mezőgazdaság

jövője e haza földjében gyökerezik és csak az által biztosíthatatik, ha a nemzet politikája és gazdasági rendszere egyöntetűen kiépítettnek (Zajos tetszés.)

Amde, barátaim, Isten áldása nélkül hiába való minden fáradozásunk! (Hosszantartó tetszés.) Az emberi elme, az emberi gyarlóság: bármennyire felfuvalkodik és mondhatja: „En megélhetek Isten nélkül is!”, de ez mindenkor keserűen megbűnhődik. (Tüntető helyeslés.) A ki azt merészeli mondani, hogy Isten fölött áll, a ki elveti magától a hitet, az hasonló lesz az állathoz (Zajos tetszés.), az vesztébe rohan és milliói nem képesek őt ebből kiszabadítani, hanem annál biztosabban okozzák vesztét. (Igaz! Ugy van!)

Közel ezer esztendeig tartottuk fenn a hit szilárd alapján ezt az államot és gyerekes, vétékes balhít, büntetést provokáló gög azt hinni, hogy ezer év tapasztalatait egyszerűen rutba lehet dobni (Tüntető tetszés.) Ezért is adják meg ismét az egyháznak, a mi az egyházé, az állam pedig hagyjon fel belenyulni az egyház hatáskörébe, hozzányulni a házasság szentségéhez. (Hosszantartó zajos tetszés.) Bármit is mond a törvény, legfőbb kötelességünk most el nem tántorodni az egyház parancsától! (Helyeslés), azután pedig a néppárt segélyével sikra szállani mindennemű hatalom és erőszak ellen a vallásért és igazságért, a hazáért és jogért. (Zajos tetszés.) Ezen, az összes keresztényeket egyesítő a hitben, ezen szent ügyünkben legyünk egyek, fogjunk kezét e hitben e hitért és mondjunk hálát az Istennek, hogy a nép javáért lelkesedő új pártot alakítottunk ma a haza és az egyház javára! (Szűnni nem akaró tetszés és éljenzés.)

Ezután

Esterházy M. Móric gróf

szólt fel és köszönete: mond a népnek mai tetteért. Az ország sok helyén és vidékén hallotta, a nép sóhajait, látta a nép könnyeit, hallotta a harca hívó szavakat, és Mosonmegye példája csak lelkesítőleg fog hatni mindenfelé. A harc még nem ért véget, csak most kezdődik és a néppárt, a melytől már féltek, még mielőtt létezett, most az egész országra fog kiterjeszkedni, de nem fenyegetve, hanem nyugodt méltósággal fogja követelni a jussunkat. Mi a mi jussunk? Az hogy lelkiismeretünk szabadságát ne bántsa senki! Még sohasem vetették fel ezen országban ezt az iszonyu kérdést: Vajjon az állam törvénye előtt hajoljunk-e meg, a vagy Isten igéje előtt? És a ki felveti ezt a borzasztó kérdést és e konfliktusba kergeti a polgárokat, az irtózatosan vétett az ország békéje ellen (Zajos helyeslés.)

Nem mi követjük el e vétet, hanem azok, a kik erőszakkal arra kényszerítettek bennünket, hogy lelkiismeretünk szabadságának megvédelmezése céljából megalakítsuk a néppártot, a kik arra kényszerítettek bennünket, hogy a törvény nyújtotta fegyverekhez nyuljunk a vallás és a lelkiismeret védelmére (Tüntető tetszés.) Kérem önöket: Tartsunk össze, hogy ne kelljen egész életünkön át azt a borzasztó kérdést felvetni: kinek engedelmeskedjünk inkább: Istennek-e vagy az embereknek? És hogy ne kelljen ezt a kérdést fiaink hagyni. (Mozgás.)

Hassunk oda, hogy ez a kérdés eltűnjék a közéletből és ismét vissza állítsassék az az állapot, a mely ezer éven át uralkodott e hazában, a keresztény állapot. (Tüntető tetszés.) Állítsuk vissza ezen állapotot, hogy minden egyes keresztény örömmel és nyugódt lelkiismerettel vehessen részt a közügyekben, ne pedig kénytelenítve legyen — mint ez napjainkban történik — vissza vonulni a közéletből. (Mozgás.)

Ha a szerencsétlen törvények szentesítést nyertek is, nem akadályozhatja meg senki és semmi, hogy törvényes és alkotmányos uton ne követeljük ezen törvények revízióját! (Szünni nem akaró tüntető helyeslés.) Ehhez minden polgárnak van joga, ez nem forradalom, ez nem izgatás, ez a mi jogunk! (Tüntető tetszés.) Már sokkal jobb és régi törvényeket szüntettek meg és módosítottak és mi hasonlóan fogunk cselekedni törvényes és alkotmányos alapon. Igen is, így van a mi jel-szavunk a revízió! (Hosszan tartó zajos tetszés.)

Még Molnár János apát mondott néhány buzdító szót, mire Batthyány József gróf a gyűlést a néppárt elítésével 2 óraker bezárta.

A bankett.

A gyűlést a „Fehér ló” esinosan fel-díszített nagytermében 200 teritékű bankett követte, melyen mindvégig a legkedélyesebb hangulat uralkodott. Nagy lelkesedést keltett, hogy Zichy Nándor gróf a bankett vége felé asztalról-asztalhoz járt és élénken beszélgetett a polgárokkal. Az első pohárköszöntőt Batthyány József gróf mondta a királyra. Az egész gyülekezet állva hallgatta végig a lelkes toasztot és végül a zajosan megéljenzte a királyt. Pohárköszön-töket mondtak még: Esterházy M. Mária gróf Zalka János győri püspökre, Zichy Nándor gróf a mosonmegyei lelkes papságra, Batthyány József gróf a városi és megyei papságot, Haydin Károly Batthyány József grófot, Batthyány József a kath. sajtó jelenlevő képviselőit, majd Molnár János apátot elítelte, dr. Major Ferenc pedig a népet, Póda Endre apát Zichy Nándor és Esterházy M. Mária grókokat, Batthyány József gróf Moson város lelkes polgárságát, Molnár János apát a gyűlés szónokait, Zichy Nándor gróf dr. Major Ferencet, mint a néppárt rendületlen bajnokát és Molnár apátot, Badits Antal győri kanonok a néppárt vezéreit, stb. stb.

Az ebéd csak 3 óraker ért véget. Zichy Nándor és Esterházy grófok, valamint a gyűlésen jelen volt többi nota-bilitások a 4 órai gyorsvonattal utaztak el és a pályaudvaron is lelkes ovációkban részesítették a Batthyány gróf vezetése alatt ott megjelent polgárok.

*

Mig a „Magyar Hírlap” tegnapi száma a törvény elleni lázításnak nevezi, természetesen a nála megszokott rosszhiszemű-séggel, a mosoni gyűlést, az antiszemita „Westungarische Grenzboten” pedig azon botránkozik meg, hogy a gyűlés egyetlen egy szónoka sem használta e szót: zsidó, addig a „Hazánk” mai számában egy református presbiter lelkes szavakkal üdvözli a mosonmegyei néppártot és a mosonmegyei hazafiakat. Meleg elismeréssel adozik Zichy, Esterházy és Batthyány grófoknak, akik a polgárok lelkes éljenzése mellett proklamálták, hogy a néppárt minden vallás- és nyelvkülön-bőség kizárásával a nép javának előmozdítá-sára törekszik. Azután hevesen elítélve Tisza Kálmán politikáját, e szavakra fakad: „Bizony, el kell ismernünk, isteni erő lako-

zik és dolgozik keresztény katolikus test-véreinkben!” Végül felszólítja hitsorsosait, hogy a néppárt zászlaja alá álljanak.

Vajha foganatja lenne a lelkes fel-szólításnak!

Sárosban.

Sárosmegyében eddig Apponyi pártjának meglehetősen nagy adhéziója volt. Ez azonban Horánszky ismert nyilatkozata óta, hogy t. i. a reformokat vissza csinálni nem lehet, foszladozó felben van. Ehhez járul, hogy a nép a reformokkal már teljesen jól lakott. Azért általános az óhaj, hogy a néppártot Sárosmegyében is szervezni kell. A néppárt zászlaját a girálti kerületben bontották ki. A kerület értelmisége f. évi okt. hó 3-án értekezletre összejövén a kö-vetkező jegyzőkönyvet vette fel:

Jegyzőkönyv.

Felvetették 1895. évi október hó 3-án megtartott s a tapolyi választó kerületben „Néppártot” szervező értekezletről.

Jelen voltak az alulírottak.

Tárgy:

Az értekezleti elnök és jegyző megvá-lasztása után a „néppárt” programja fel-olvasatván, az abban foglalt elvekhez szívvel-lelkekkel csatlakozunk. Mindenrendű választások alkalmával elvbarátainkra sza-vazunk s alkotmányunk engedte eszközökkel ezee magasztos elvekért nem csak magunk fogunk harcolni, de törvényes uton ezeknek a nép között is propagandát csinálunk. Elveinket terjesztő sajtónak nem csupán ol-vasói, de támogatói és propagálói leszünk. A „néppárt” céljaira szerény tehetség-ünkhez képest csak egy adományt is nyuj-tunk s a „néppárt” orsz. közp. irodájához fordulunk a szükséges nyomtatványok meg-küldetése iránt.

Az értekezlet megbizta a girálti vál-kerület néppárti elnökét Vaxmann József karácsonmезеi plebánost, Telekessy János hanusfalvai m. esperes plebánost, Homicskó János reményei lelkészt s Kovács József kapi-i plebánost, hogy a sárosmegyei anya néppárttal főpártunkat szerves összeköttetésbe hozzák.

Az értekezlet több tagtársnak csatla-kozását örömmel tudomásul vette, s őt minden vallásu, rangu és rendű választó honpolgárt szívesen üdvözlend táborában.

Ezzel a jegyzőkönyv felolvasatván, közhelyesséssel találkozták és berekesztetett. Ezután adakoztak a néppárti célokra.

Kmf.

Jegyzette:

Hudák Mihály,
Kobulnicai gk. h. lelkész.

Vaxmann József s. k.
ért. elnök.

Kuenciák István s. k.

Kolbay Gábor s. k.

Lamos Román s. k.

Fengya Péter s. k.

Kuzsnák Pál s. k.

Vassilyák István s. k.

Kovács József s. k.

Homicskó János s. k.

Ádámkóczy Antal s. k.

Lenkovich Viktor s. k.

Telekessy János s. k.

az értekezlet összehívója.

A néppárthoz való csatlakozásukat bejelentették: Kangyera József chrabóci lel-kész, Marszina Győző alsó-sebesi plebános helyettes, Konecsny János hanusfalvai okl.tanító stb.

Vinyovén.

Trancsénmegyeről, Szalavszky megyé-jéről van szó, a ki midőn főispáni székét elfoglalta, nyíltan kijelentette, hogy ellen-zéki szellemet nem tűr megyéjében. És a mig a vallásellenes reformokról szó nem

volt Trancsénmegyében, ellenzékéről még csak álmodni sem lehetett. De a liberális reformok olyan életerős ellenzékét támasz-tottak, a minőkre Szalavszky nem volt elké-szülve. Mondják, hogy valahányszor egyik-másik szolgálékü jegyző vagy szolgabíró a parancsnak megfelelően beszámol a község vagy járás hangulatával és ha kellőenlül bár, de konstatálja, hogy ezen vagy azon községben a zsidót kivéve mindenki néppárti, Szalavszkyn valóságos furor liberalis tör ki. Szóval ugy fél a néppárttól, mint az ördög a szentelt víztől.

A jegyző és szolgabírák besugását ezennel mi is akarván megkönnyíteni, tud-tára adjuk, hogy megyéjében hol útkön, hol nyilvánosan, de trindenütt folynak elő-készületek a szervezkedésre. Így Vinyo-vén szept. 29-én, midőn Fratrik Elek plébános a szószekeken a közös pástorlevelet felolvasta és a reformokat megillető kom-mentárral kísérté, a nép iszonyatosan elke-seredett. Midőn a nép a templomból kijött, a templom előtti téren bevárta papját és nyíltan adott kifejezést a zsidó-liberálisok elleni elke-seredésének. Fratrik Elek él-vén az alkalommal, lelkes szavakkal felhívta a népet, hogy csatlakozzék a néppárthoz, majd megszabadítja őt az, ha mellette ki-tart. A nép egyből-egyig kijelentette, hogy csatlakozik a néppárthoz s ezt neveik alá-írásával is megerősítették.

A község népe nagyobbbrészt lengyelek-ből állván, nincs kétség az iránt, hogy sza-vát be is fogja tartani. Megjegyezzük, hogy Vinyové községnek a néppártért való lelke-sedért az ismert röpirat „Mit akar a néppárt?” is nagyban mozdította elő. Azért nem tudjuk eléggé ajánlani, hogy e röpi-ratot minél nagyobb arányokban terjeszszék a hivatottak a nép között.

Vasvárott.

P. Glasics Egyed vasvári plébános helyettes felhívást intézett Vasvár és kör-nyékének független gondolkozásu és haza-fias polgáraihoz, a melyben kifejtve, hogy a liberális egyházpolitika elveszti a nép lel-két, a liberális rendszer által előidézett gaz-dasági válság pedig elveszi kenyerét, felszó-lítja őket, hogy tömörüljenek politikai párttá és csatlakozzanak a néppárthoz. E célból holnap, e hó 13-án nagy néppárti gyűlés tartatik Vasvárott, a mely igen népesnek ígérkezik.

BELFÖLD.

— Az erdélyi püspök mellé kine-vezendő koadjutor kérdésének aktualisságá-ról, melyről a liberális sajtó a mult napok-ban sokat írt, Gyulafehérvárt nem tudnak semmit. Kitérő forrásból eredő értesítésünk szerint tény az, hogy még a mult évben em-legettek Csáky gróf kanonokot; de ennek akkor senki komoly jeleget nem tulajdoni-tott. Ez év szeptember havában Samassa-egri érsek Párvy és Szmracsányi kano-nokok kíséretében Erdélyben járván Gyula-fehérvárt is megfordult. Ez alkalommal, ha-bár Samassa érsek ismételtön kijelentette, hogy mint turista utazik, utjának semmi más célja nincs, mindazonáltal Párvy-nak nevét szóba hozták, mint Lónhart püspök koadjutorát. Különb, hogy Lónhart „püspök még elég jól bírja magát bizonyítja azon körülmény, hogy október 26-ára az erdélyi r. k. státus közgyűlését Kolozsvárra összehívta, s hogy ugyanott a következő napokon a bérmlás szentségét fogja kiosztani.”

A felekezetiellenességről szóló törvényjavaslatot e hó 21-én tárgyalja a főrendiház. E kérdés elvi oldalára jövő számunkban még visszatérünk, most a „M-g” nyomán csak a következőket közöljük: Az eddigi egyházpolitikai tárgyalásokat véve alapul, okt. 21-én legfeljebb 241 főrend vesz részt a tárgyaláson. Az utolsó szavazás óta a kormánypárt szaporodott a peersub következőben 5 taggal, míg az ellenzők egyetlen egy tagot sem veszített (legfeljebb az elpártolt Rudryánszkyt), addig a kormánypárt 3 tagot veszített s így az ellenzők a legrosszabb esetben is 2 szavazattal előnyben van. A kormánypárti főrendek e hó 19-én este a „Hungária” szállóban, az ellenzők pedig 20-án este Esterházy M. Mária gróf lakásán értekezletet tartanak.

A jövő évi költségvetés. A képviselőház pénzügyi bizottsága e hó 10-én kezdte meg a jövő évi költségvetési előirányzat tárgyalását. A kir. udvartartásnál Bánffy báró Pázmány Dénes felszólítására megjegyezte, hogy a kormány a külön magyar udvartartás szükségét nem ismeri el. Tegnap a belügyi tárcát tárgyalják. A címmel *Helffy Ignác* a nyugdíj-tételek ijesztő szaporodása ellen szólott fel és felhozta a választási lajstromok összehasonlításánál előforduló vitatkozásokat is. *Péchy Tamás* kifogásolta, hogy a belügyminiszter nem respektálja a községek és törvényhatóságok autonómiáját. A főispánok tételénél *Pázmány Dénes* élesen kifogásolta, hogy olyan főispánoknak, a kik előbb államtitkárok voltak, az 1886. törvény ellenére a magas államtitkári fizetést adják meg. Hasonló vélekedésben van *Szöll Kálmán* is meg *Perceel* miniszter és *Weberle* Sándor oltalmukba fogták az illető kortes főispánokat. A vita további folyamán *Perceel* miniszter kiltatásba helyezte a rendőrség államosítását, a választási lajstromok meghamisítására vonatkozólag pedig *Latkóczy* államtitkár kijelentette különös hivatkozással a nyitrai esetekre, hogy már történtek utasítások, melyek ilyen eljárást a jövőben kizárnak, különben az összes tételeket megszarvazzák.

A választási jog elkobzása ügyében, mint értesülünk, a *becsületessé* ellenzők egyik kiváló tagja interpellációt fog intézni a miniszterelnökkel, illetve a belügyminiszterhez. E kérdés felvetésénél ki fog tűnni, vajjon csak az alárendelt községek tulbuzgó liberalizmusára vagy pedig a kormány egyenes utasítására vezetőnk-e vissza a választó-lajstromok tömeges meghamisítása. Egyben fölemlítjük még azt is, hogy a fővárosban és Pestmegyében 200-nál több kath. lelkes hagyatott ki a lajstromokból, akinek reklamációját kétségbevonhatlan alaposságuk dacára legnagyobb részt visszautasították.

A felsőmagyarországi nemzeti párt november 10-én Kassán gyűlést tart, melyen valószínűleg *A p p o n y i Albert gr.* is jelen lesz.

Az oláhfalusi mandátum. *Krajcsik Ferenc* országgyűlési képviselő mint a „Kel. Ert.” jelenti, már legközelebb kuriai bíróné fog kinevezettni az oláhfalusi kerületben pedig, melynek mandátuma e szerint megüresedik, *Latkóczy Imre* belügyminiszteri államtitkár fog képviselőjelöltül fellépni, ki minden valószínűség szerint egyhangulag fog megválasztani. Mi lesz akkor a télen „rendezőndő” nyitrai választásnál?

Országgyűlés. A képviselőház tegnapi ülésén a kedden II. olvasásban elfogadott, a szarvasmarhatenyésztés országos emelésére szolgáló alapról és a Közép-Duna egységessé szabályozásáról szóló törvényjavaslatot III. olvasásban is elfogadta, mely most már főrendi tárgyalás alá kerül. Ezután *Dániel keressy* miniszter egy csomó vasútvonalat terjeszt be, melyek közül nevezetesebbek a következők: a *Kaposvár-fonyódi*, a *győr-veszprém-dombóvári*, a *zalaegerszegi*, a *pápa-csorna* és a *székesfejérvár-ádony*-szabóvási helyiérdekű vasútkról szóló javaslatok. — **Elők.** Javaslataira a ház okt. 22-ig örömleges ülést nem tart.

Telefon-jelentések.

Budapest, okt. 12.

Vaszary Kolozs bitoros hercegprímás igen meglehetősen táviratot intézett a koronás aranykeresztel kitüntetett *Meiszermann Ignác* bátorkeszi plébánoshoz.

Promotio sub auspiciis regis. Az első promotio sub auspiciis regis ma délelőtt 10 órakor volt az akadémia diszteremben előkelő közönség és számos egyetemi hallgató jelenlétében. *Dr. Lengyel Béla* rektor megnyitván az ülést, a felavatandók: *Ladies Károly* jogtudományi, *Hegedűs Lóránt* államtudományi és *Pap Ferenc* bölcsészeti tudorok elmondták beszédeiket, mire az eddigi szokás szerint doktorokat avatták. Ezután a királyi képviselője, *Wlassics Gyula* kultuszminiszter beszédet intézett hozzájuk és ujjakra húzta a királyi gyűrűket. Az új doktorok nevében *Pap Ferenc* mondott köszönetet s a rektor zárszavai után az érdekes ünnepély véget ért.

Szarvas Gábor, a híres magyar nyelvész, a „Magyar Nyelvőr” szerkesztője ma 63 éves korában elhunyt.

A millenáris bizottság, melyet az országgyűlés két háza küldött ki, ma *Szóll Kálmán* elnökölte alatt ülést tartott, melyen a milleniumi ünnepélyeknek *Bánffy báró* miniszterelnök által benyújtott tervezetet tárgyalják és el is fogadták a következő hoztátalásokkal. Millenáris oszlopok ne csak *Zimonyban* és *Dévényben*, hanem *Munkácsán* és *Zomborhegyen* is állítsanak fel, a pusztaszeri emléket felavatásánál pedig az országgyűlés két háza küldöttségileg képviseltesse magát. A tervezet szerint az ünnepségek május 2-án kezdődnek és október 1-én érnek véget.

TÁVIRATOK.

Gödöllő, okt. 12. (Ered. táv.) A néhány nap óta itt időző király tegnap délután az isaszogi erdőgondnoksághoz tartozó szentgyörgyi erdőben hajtvadászaton volt, a király né pedig a fácskék között.

Baja, okt. 12. (Ered. táv.) *Flósz Sándor* államtitkár ma itt képviselővé választott.

Bécs, okt. 12. (Ered. táv.) Az udvarhoz és a kormányhoz igen közel áll körökben kétségtelennek mondják a liberális hazudozások dacára, hogy a király meg fogja erősíteni *Lugger* polgármesterről történendő megválasztását. A választás valószínűleg okt. 28-án lesz.

Szófia, okt. 12. (Ered. táv.) Megbizható konstantinápolyi forrásból jelentik, hogy az örmény zavargások által teremtett helyzet minden szépítetés dacára csak látszólag nyugodt. Török körökben nagy az elégedetlenség s egy forradalmi párt, melyhez hír szerint tisztek is tartoznak, falragasztokon új államformát, alkotmányt és egyenjogúsítást követel valláskülönbség nélkül. Trapezumban 200 örmény megöltet, a keresztények a citadellában internálva vannak.

Városi és vidéki hírek.

Uj kath. kör. *A pápa-teszéri* (Voszprém.) kath. olvasóköri alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. Isten áldása kísérelje az új kört.

Himmel alezredes és Dobner főhadnagy. A hadsereg rendelői közlönynek tegnap megjelent számában *Himmel Henrik*, *József főherceg udvaránál* beosztott alezredes az alkalmazásától fölmentették és a VI. számú gyalogezrednél alkalmazták. Felmentették a *József főherceg udvaránál* alkalmazott *Dobner Ferenc főhadnagy* is ez alkalmazástól és csapatszolgálatra rendelték be.

Igazoló választmányi ülés. Okt. 19-én szombaton dél előtt 11 órakor igazoló választmányi ülés lesz a városnál.

Az új állapothok eiralmas voltát, a kath. egyház rendületlenségét s a protestánsok elégedetlenségét élénken jellemző adatoknak egész halmaza gyűlt össze csütörtök óta. Azonban ezen adatokat helyszűke miatt maj számunkban nem közölhetjük s így csak a jövő számunkban fogunk velük foglalkozni. Most csak annyit említnünk meg, hogy az első lelkes, a ki a polgári kötés megvételével ezt megelőzve elkesztett össze egy jegyes párt, *Józsa* község ev. ref. predikátora volt. *Zelenka* Pál tiszai ág. ev. szuperintendens az ág. ev. felekezet egyetemes gyűlésének csütörtöki napján az egyházpolitika következményeit már is belátva, hovesen kikelt a liberális állam ellen. Végül megemlítjük, hogy *Dulánsky* *Nándor* pécsi püspök újabb körlevelet adott ki, a melyben igen szigoruan intézkedik a házasságról. Mindezekre még vissza fogunk térni.

Szomora közegészségügyi állapotok. Mig ami országgyonboldogító kormányunk kéjos örömmel dicekszik elért sikerein, addig a szegény, kiszarolt ország népének nagy többsége orvosok s közegészségi óvintézkedések hiányában a különbé különb betegségekben szenved. S mig a meglévő orvosok nyomorognak s az ország községeinek legnagyobb részében nincs orvos, addig a kormány egy haszontalan, teljesen felesleges házassági törvényvel milliőkat rak az amagy is alig megélni tudó szegény nép nyakába. Az ország közegészségi állapotáról maga a belügyminiszter ad 1894. évi jelentésében szép felvilágosítást. Csak néhány adatot mutatunk be a jelentésből. Az utolsó három év adatainak összevetéséből kitűnik, hogy kedvező egészségi viszonya a 62 megye közül csak *Csongrád* megyének van. *Fertőzd* betegségekben megbetegedett 166 424 ember s ebből elhalt 36.000 ember. *Differitisben* megbetegedett 50.000 egyén s az ország összes vármegyében s községeiben fellépett *trachomban* megbetegedett 32.000 ember. Az 1894 évben meghalt 231.499 férfi és 221.595 nő, tehát összesen 454.000 ember és ezek közül nem orvosoltatott közel 120.000. A halálozási arány kedvezőtelenebb, mint az előző évben. Ha ily nagy a betegedések s halálozások száma, milyenek a közegészségügyi személyzet viszonyai. Az orvosok és sebészek száma 4280, az előző évben pedig 4174 volt, tehát a szaporulat csak 106. — **Orvos** csak 1430 községben van, mig 11.105 községben nem lakik orvos. Vagyis az ország 55% százaléka nincs orvossal ellátva. Magyarország egyike a legégészségesebb éghajlatu európai államoknak s nálunk egészség tekintetében ázsiai állapot uralkodik s egészségi viszonyaink legrosszabbak egész Európában.

Eljegyzés. *Dr. Drucker Jenő*, *vörösvári bérlo*, *néhai Drucker József* volt *székesfejérvári polgármester fia* egyezteté magának *bélsői Baross Margit* kisasszonyt, *Baross Gábor* elhunyt kereskedelmi miniszter közeli rokonát.

Uj gazdasági tudósító. A földmívelési miniszter *Csontos Andor* a vaáli járás területére az állandó gazdasági tudósítót tiszttal megbizta.

Névnep. A kor. akadémia ifjusága ma reggel ünnepelte igazgatójának, *dr. Faludi Miksa*-nak névnepját. Az ifjuság a felső oszt. tanteremben gyült össze s egy küldöttség meghívására a tanári kar élén az igazg.óval megjelent, a teremben; ekkor előlépett *Steiner Béla* felső oszt. tanuló és szép beszédet intézett az ünnepelthez s felajánlotta az ifjuság nevében a Faludi-alap javára a tanulók között gyűjtött összeget, melylyel együtt ezen alap mintegy 150-értet tesz ki. Az igazgató megköszönte az ifjuság megemlékezését s bizdította tanulókat további szorgalomra, hogy majdan hivatásuknak becsülettel

a mezőgazdák at abba, hogy az ősziket még műtrágyázassák. A tavaszi üzlet iránt is mutatkozik némi érdeklődés, miután a gyárak hajlandók a most érvényben levő igen olcsó árak mellett későbbi határidőkre eladásokat eszközölni, hogy a termelés egy részét biztosítsák maguknak. Tehát bizonyosra vehető, hogy a tavaszi üzlet nem sokára igen élénk fog fejlődni. Chilisalétról: ifj. Aikman Tamás statisztikája szeptember végével a következő képet uyítja:

1895. 1894.

Szállítások Európában szeptemberben	590,000 m/m.	420,000 m/m.
szállítások Európában január 1-től szept. 30-ig.	7830,000	7230,000
Raktáron Európában	1050,000	610,000
Útban Európa felé	2445,000	2350,000
Tényleges készlet	3495,000	2960,000

Ebből látható, hogy mint a műtrágyák használatát általában, ugy ezen drágább műtrágyafaj fogyasztása is, folyton jelentékenyen emelkedik.

Jegyzéseink a következők:

Kettős-szuperfoszfát	20—22 ⁰ / ₀	6.10—6.50 frt
Prima-szuperfoszfát	16—18 ⁰ / ₀	4.40—5.— frt
V. ind. párolt csontliszt	4 1/2—25 ⁰ / ₀	6.—6.30 frt
Hoyermann-f. Thomas-salak	18—20 ⁰ / ₀	3.45—3.70 frt
ugyanaz	22—25 ⁰ / ₀	3.65—3.80 frt
Kálitrágya	20—25 ⁰ / ₀	2.65—2.85 frt
Ammoniak-szuperfoszfát	10—12 ⁰ / ₀ —35 ⁰ / ₀	5.20—6.25 frt
Kénsavas-káli	90—96 ⁰ / ₀	11.00—11.30 frt
Chilisalétról azonnali szállításra		11.20—11.40 frt
„ 1896. évi tavaszi „		10.90—11.15 frt

Az árak 100 gkonként zsákkal együtt elegsúly tisztasuly gyanánt az egyes állomások távolsága szerint értődnek.

Vasgálic I-a	3.00—3.25 frt
Vasgálic II-a	2.75—2.90 frt
Rézgálic	24.00—25.— frt

(100 gknként 50 kgos hordókban Budapesten.)

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bűnrészséggel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel-tet, de uton-utfélen pellengérré állítja hitűnket és arcúl veri katolikus hit-elveinket.

— Aradi Közlöny. A „Correspondence de Hongrie“ önk szerint a „külföldi lapoknak egyik legkedveltebb forrása“. Önk nagyon felledekények, mert már nem tudják, a mit néhány héttel azelőtt maguk irtak, a „Corr. de Hongrie“ szerkesztőjének, Lipthay Kornélnak szerzői perének tárgyalásakor (ha esetleg ezt is elfelejtették, hát megemlítjük, hogy L. K.-t ekkor érkezően megbüntették és hogy L. K. cinkostársa a puchói nábobnak), azt t. i., hogy a Corr. de Hongrie létezéséről alig van vala-kinek tudomása. — Grób Béla urnak. Nyitrai megyei Szemle (Nyitra), Tiszántul (Nagyvárad), Szombathelyi Újság, Veszprémi Hírlap. — Cajus. Legközelebb jön. Üdvözlöt a liberális K. képviselő „klerikális“ unokájának! — Néppárti. A (p.) vel jegyzett cikkeket a közp. irodából kapjuk. —

Telefon-iroda 51. sz. Telefon-raktár 69. sz.

Bernstein és Káldor

tüzifa, kőszén és pirszén (Coax) raktára a vasuti indóház mellett.

A közelgő téli időnyre van szerencsénk
tüzifa, kőszén és pirszén (Coax)

raktárunkat ajánlani.

Porosz szén és Coax kívánatra 50 kilós zsákokban szállittatik

Tisztelettel

Bernstein és Káldor.

Dr. HUSZÁR ADOLF

FOGORVOS.

Minden fog- és foghübetegségeket gyógyít.

Teljesen rossz vagy benntört fogakat és gyökereket a legújabb érzéketlenítő szerrel huz ki. Odvas fogakat arany, platina és emailal plombál. Gyökérfogat — egyes fogakat arany vagy kaucsuk foglallattal ép ugy egész fogsort — a természetesnek megfelelőt készít. Nem alkalmas műdarabokat kijavit.

Lakik: Székesfehérvár, iskola-utca, saját ház.

Rendel: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Ifj. HAGGENMACHER HENRIK
budafoki sörfőződe

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy a fenálló székesfehérvári sörraktárt f. é. okt. 15-étől kezdve saját kezelésbe veszi s közkedvelt hitűnő minőségű gyártnányait, ugymint:

Márciusi, Király, Szalon á la Pilsen, Bajor-sört stb.

hordókban és palackokban

a t. vendéglős urak rendelkezésére bocsátja.

Hazai gyártnányu női posztó minden színben 48 és 55 kr.

Legdivatosabb

női divatkelmek, kabát- és gallérok

eddig helyben nem létezett választékkal

divatáru-házunkat felszereltük.

Leghíresebb gyárostól

VÁSZON- ÉS ASZTALNEMŰEK

RAKTÁRA.

DEUTSCH MANÓ és FIA.

Allandó kiállítás menyasszonyi fehérnemű kelengyékéből.

Selyem plüss 1 frt.

Szőnyeg árnyéka.

Őszi barackfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: 103 legkitünőbb fajban mintegy **80,000 drb.**
Csemeték árai: az 1—2 éves gazdag gyökerű, életérés csemeték darabja (azok erőssége szerint) **20 krtól 40 krtig.**

Nagybani árak.	100 drb. 40 kros csemete 1 vagy 100 fajban 38 frt.	100-an- ként.
	250 " 40 " " 1 " 100 " 36 "	
	500 " 40 " " 1 " 100 " 34 "	
	1000 " 30 " " 1 " 100 " 32 "	
	5000 " 40 " " 1 " 100 " 30 "	

Igen nagy készlet van a következő fajokból: (melyekben a kitünőbbeknél kitünőbb korai amerikai fajok nagyrészt bent foglaltatnak) Amsden, Beatrix, Egresi-féle duránci, Grosse Mignonne hatíve, Grosse Mignonne tardíve, Gyümölcskertek királynője, Honeyvell, Korai Sándor, I. Lipót, Lord Palmerston (egyenlő a Saint Josával), Matelka díjazottja, Mezőkomáromi duránci, Olga királynő, Precoce de Canada, River's korai, Rote may de Brig, Szép örnő, Szégyi duráncija, Valparaiso, Venus emléje, Veszéle-féle korai duránci, Waterloo, Wilder, Württemberg király stb. stb.

Tessék árjegyzéket kérni!

Vasúti új menetrend.

Érvényes 1895. szeptember hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Réggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
 Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
 Réggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
 Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
 Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
 Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
 Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
 Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
 Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
 Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Réggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
 Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
 Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
 Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
 Délután 5 ó. 25 p. személyvonat indul
 Székesfejérvárra érkezik 7 ó. 39 p.
 Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
 Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
 Este 9 ó. 25 p. indul
 Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.
 Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
 Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Dél előtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul
 Uj-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.
 Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
 Uj-Szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Réggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
 Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
 Dél előtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul
 Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
 Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
 Délután 4 ó. 33 p. vegyesvonat indul
 Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.
 Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
 Nagy-Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p.
 Éjjel 11 ó. 43 p. indul
 Nagy-Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Székesfejérvár felé:

Réggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
 Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
 Réggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
 Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 10 p.
 Délután 2 ó. 0 p. indul
 Székesfejérvárra érkezik 6 ó. este.
 Éjjel 12 ó. 15 p. indul
 Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Dél előtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul
 Veszprémbe érkezik 10 ó. 59 p.
 Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.
 Délután 1 ó. 35 p. indul
 Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
 Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
 Este 9 ó. 27 p. vegyesvonat indul
 Veszprémbe érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Réggel 4 ó. 19 p. vegyesvonat indul
 Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 0 p.
 Dél előtt 7 ó. 8 p. indul
 Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 30 p.
 Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
 Székesfejérvárra érkezik 5 ó. 35 p.

Templomi szövetek gyára.

Kitüntetve 1873.

Kitüntetve 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése
 Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képviselő: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készítek minden templomi ruhát, p. o.

Casulát, Vecsernye-köpenyt, Dalmatikát, Velumokat, Stólákat,
 menyezeteket, zászlókat stb.,

valamint egész ORNATUST a legkorrektebb kivitelben.

Templomi szükségletek.

Műhímezés.

Templomi ruhák.

Mi a „MENTOR“?

A „MENTOR“ ellátási vállalat az, mely az ezredéves orsz. kiállítás igazgatóság pártfogása alatt a kiállítást látogató vidékiek részére

4 vagy 7 napos szelvényeket tartalmazó „Ellátási könyvecskeket“ elárnsít, midáltal minden könyvecske tulajdonosának a kiállítás egész tartama alatt bármikor jöjjön is — kényelmes fizika lakás, étlap szerinti ellátás (minden nagyobb vendéglőben, a kiállítás területén is), közlekedés a fővárosban, szórakoztatás és egyéb kedvezmény biztosítottak.

Az ellátási könyvecske ára:

4 napra 26 frt., 7 napra 42 frt.
és további napi pótfégy á 6 frt 50 kr.

Beszerezhető 10 havi 2 frt 60, vagy 4 frt 20 kros részletekben *f. év október közepéig* az első részlet azonnali beküldése vagy letételése mellett a vállalat összes vidéki képviselőinél és a kereskedelmi és iparkamaráknál. Bővebb felvilágosítással szolgálnak:

a „**BUDAPEST-ERZSÉBTVÁROSI BANK**“
Kerepesi-ut 22. és Dohány-utca 19. sz.

Dr. Morzsányi Károly, Ehrlich G. Gusztáv.
országgyűlési képviselő *főv. biz. tag gyáros*
mint t. elnök. *mint elnök.*

A „**MENTOR**“ ELLÁTÁSI VÁLLALAT
Kerepesi-ut 22. és Dohány-utca 19. sz.

Rózsa Lajos,
igazgató.

Takács Zsigmond, Stadler Károly,
az „Első nagy. áll. bizt. társ.“ *főv. biz. tag*
központi főfelügyelője. *ház és szálloda-tulajdonos.*

Van

utánzott »TOKAJI COGNAC«. Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rosszak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Ezen értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMEREVEL** nincsenek

ellátva:

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

VÉDJEJEGY
COGNAC GYÁRNAK

TOKAJBAN.

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

az

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725130 liter bort használt fel.

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Ács Albert ur gyógyszerárában,	Korács Pál	urnál,
Berényi Mór	Molnár Adolf	"
Deutsch A. F.	Piský László	"
Desték Adolf	Róth Bertalan	"
Hoffmann Lajos	Reitmann Ignác	"
Imrich Viktor ur gyógyszerárában,	Schwarz S.	"
Karl József és Fia uraknál,	Reinütz Lipót	"
	Uj. Tógl Gyula urnál.	

Helyi ügynök: BERGMANN és FIA cég.

Több ízben kitüntetett
és
mindenütt kedvelt

ESTERHÁZY- COGNAC-

ot tisztelt vevőimnek leg-
jobban ajánlon

Birkmayer Lajos

Székes-Fejérvár.

Alapítottott 1870.

SCHRÖDER ROB. TH. banküzlete

BUDAPEST, Károly-körut 28. sz.

ajánl vételre

FIÓKOK:
BERLIN, HAMBURG,
LÜBECK, SCHWERIN.

MAGYAR OSZTALYSORSJEGYEKET.

Első huzás 1895. október 16–19-ig.

Ebben a sorsjátékban a legmagasabb nyeremény kedvező esetben

1,000.000 KORONA.

Az első huzásra szóló sorsjegyek ára:

1 egész	1 fél	1 negyed	1 tízed	1 huszad
20 frt.	10 frt.	5 frt.	2 frt.	1 frt.

Mindkét huzásra szóló vagyis teljes sorsjegyek ára:

1 egész	1 fél	1 negyed	1 tízed	1 huszad
40 frt.	20 frt.	10 frt.	4 frt.	2 frt.

Főkjaimban legutóbb is különféle osztálysorsjátékokból nagy nyereményeket fizettem ki vevőimnek, köztük egy 600.000, egy 400.000, négy 300.000, három 200.000 és két 150.000 bírodalmi márkára rugót s még ezenkívül számos más nagy nyereményt. — Megrendelési cím:

Távíratl. cím:
Lottobank, Budapest.

SCHRÖDER ROB. TH., főelárusító,

BUDAPEST, Károly-körut 28. szám.

Vidéki megrendelések pontosan, esetleg postayutánvétellel is eszközölhetnek. Postadíj fejében kérek 5 krt, ajánlott levélért 15 krt és nyereményjegyekért 10 krt küldeni.

CHEQUE-SZÁMLA
a Pestői magyar kereskedelmi banknál.

TESSÉK A CIMRE ÜGYELNI.

HIRDETmény!

Köztudomásra adjuk, hogy az engedélyezett

Magyar osztálysorsjáték

első huzása 1895. évi október 16-ikától 19-éig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartatni.

Ezen első huzáson az egész sorsjáték 31,499 nyereménye közül, melyeknek összege

5 millió 600,000 korona

10,000 nyeremény fog kihuzatni

egy millió 268,000 korona

összegben. A második osztály huzása december 6-ikától 14-ikéig fog megtartatni.

Az első huzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét huzásra érvényes teljes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyekért, melyeket az első huzás után vásároltak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest, 1895. szeptember hóban.
Andrássy-ut 5. szám.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Első huzás már 1895. október 16-19-ig.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Az államilag engedélyezett

magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. okt. 16-19 ig.

	korona	korona
1 nyeremény	80000 =	80000
1 "	60000 =	60000
1 "	40000 =	40000
1 "	30000 =	30000
1 "	20000 =	20000
1 "	15000 =	15000
1 "	10000 =	10000
2 "	8000 =	16000
8 "	4000 =	32000
10 "	2000 =	20000
13 "	1000 =	13000
100 "	400 =	40000
860 "	200 =	172000
9000 "	80 =	720000
10000 nyeremény	összesen	1268000

31,499 pénzneremény

5 MILLIO

600.000 KORONA

összértékben.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben:

EGY MILLIÓ

KORONA.

II. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. dec. 6-14 ig.

	korona	korona
1 jutalom	600000 =	600000
1 "	400000 =	400000
1 "	200000 =	200000
1 "	100000 =	100000
1 "	50000 =	50000
2 à	20000 =	40000
2 "	15000 =	30000
4 "	10000 =	40000
10 "	8000 =	80000
27 "	6000 =	162000
100 "	2000 =	200000
200 "	1000 =	200000
1150 "	200 =	230000
20000 "	100 =	2000000
21499 nyerem. és jutal.		4332000

E 49 nyeremény közül az utóliára kihuzott kapja a 600000 korona díjat.

Eredeti sorsjegyek az I. osztály részére:

Egy egész	egy fél = 1/2	egy tized	egy huszad
40	20	4	2 korona

Ajánl és utánvétellel szétküld

Heintze Károly,

fő-elárusító Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Vidéki megrendelők kérhetnek postadíjért 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért és a sorsolási tudósításért 20 fillért küldeni.

Sürgöny-cím: LOTOHEINTZE, BUDAPEST.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.